

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy hóra. . . . .
Negyedévre . . . . .

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Itt a kiábrándulás ideje.

Eljutottunk a döntő pillanathoz. A halványuló remény utolsó foszlánya is szétszakadt. A király esküjébe vetett bizalom szertefoszlott. A könyörtelen tények előtt áll az ország. A képviselőházat a király feloszlatta, a kormány pedig elrendelte a képviselőválasztásokat.

Forduló pont ez a magyar nemzet történetében. A legteljesebb kiábrándulás ideje elkövetkezett. Később történt, de jobb később, mint soha. A csalódás nem lesz a nemzetre káros, sőt inkább hasznos, mert legalább tisztán áll a nemzet előtt a saját sorsa.

Nem kell fájlalnunk a csalódást; ellenkezőleg, örvendezzünk. Végre tudja a nemzet, hogy nem bizhat e kerek világon senkiben, csak önmagában, mert a magyarnak ellensége az egész világ az öntáplálta árulókkal egyetemben.

Kitűnt, hogy a csaknem négy-század óta tartó Habsburg-uralom alatt az uralkodó család sohasem értette meg ezt a nemzetet. A magyar alkotmányos függetlenségét folyton vé-

delmezni volt kénytelen a Habsburg-család beolvastási törekvéseivel szemben. Nehéz volt a királyhűséget megoltalmazni, de megoltalmazta. Mikor a Habsburgok vérvó hóhérai térdig gázoltak az ártatlanul legyilkolt magyar vérben, még akkor is kutyahűséggel viseltetett irántok a szegény, szerencsétlen, ostoba magyar. Még a jogos bosszura se gondolt soha. A hazánkat „hozományba” kapott Habsburgok mind nyugodtan éltek és haltak felőlünk.

Hogy a „szemet szemért, fogat fogért” tanát nem ismerte soha a magyar, megmutatta akkor is, hogy Haynaut, amikor Magyarországon telepedett le a szabadságharc után, még csak meg se verték, pedig másutt agyonütötték volna, mint a veszett kutyát. Londonban meg is pofozták és véresre verték, de Magyarországon még kezét se emelték rá.

Vagy talán éppen ezért hánnak velünk így lelketlen és szívtelen módon? Lehet. A régi furgangot is azért használják így ostoba könnyelműséggel, holott már az utolsó iskolás gyermek is ösmeri. Forradalomba akarják kergetni a nemzetet, hogy az erőszak-

kal porba tiporhassák és alkotmányos jogait elrabolhassák.

Csalódní fognak. Ez a mai nemzedék nem oly lobbanékony már. Ez nem fog forradalmat kezdeni. Helyes is. Egyetlen csepp véért is kár volna. Ez a nemzedék, bár korcsosodott, előrelátó, számító, fontolgató. Forradalomra ez a nemzedék nem képes, ha csak teljes sikerrel nem kecsegtet. A mostani nemzedék előtt hiába pityeregne a koronás szép asszony, ez a nemzedék azt kérdezné tőle: lesz-e hasznom belőle, mert két szép szemért isten ugye nem viszem vásárra a bőrömet.

Magyarország négy századig csalódott folyton a Habsburgokban, a ik — igazan csodálatos — sohasem tudták vagy nem akarták megérteni a magyart. Magyarországon a Habsburgok csak egyetlen egyszer fognak csalódní, amikor majd legjobban rá lennének szorulva a lovagias, kutyahűségü, magyar ostoba áldozatkészségére és akkor ez a magyar nem lesz sehol, mert helyette ott áll majd az erős, de eszes magyar összefont karokkal és

A férj joga.

Le Bigre csendőr, a mint a temető felé sétált, találkozott az unokabátyjával, Méritant sarkóvénősnökkel.

Méritant egy idő óta észrevette, hogy ez a rokona kerüli őt, még pedig elég feltűnően, hogy észrevehesse. Nem kevéssé volt tehát meglőve, a mikor le Bigret most egyenesen feléje haladni látta.

— Méritant! — kiáltott rá már távolról a csendőr.

— Mi az? Mit akarsz, le Bigre?

— Néhány szavam volna hozzád Elisáról . . .

— Elisáról? . . . hát mi bajod azzal a leánnyal?

A csendőr megvakarta a füle tövét, mint a ki nem tudja, hogy is fogjon az elmondandókhöz.

— Hát tudod Méritant, mi rokonok vagyunk, te meg én. Ha valami gyalázat érteged, az reám is átháromlik.

— Gyalázat ér engem? Miféle gyalázat?

— Hát te azt hiszed, hogy az egész világ olyan süket és vak, mint te!? No de ha neked mindegy, hogy miféle perszóna az

az Eliza, nekem nem mindegy, mert te a rokonom vagy és én nem tűröm a gyalázatot a családomban!

Le Bigre egyenesen, keményen mondta ezt, mint a hogy a törvény emberéhez illik. Méritant amulva nézett rá és sehogy sem értette ennek a beszédnek a czélját.

— Miért mondd te nekem ezeket a dolgokat? Annyira szégyenled, hogy én szeretem Elisát és hogy ő is szeret engem? Hányan vannak, akik . . .

— Nem arról van szó — vágott közbe most erélyesen Le Bigre. Senki sem tenne ellenvetést, én sem az ellen, hogy Elisával együtt élsz, ha az a leány tisztességes volna.

— Ejha! Mit mesélsz te nekem?

— Azt mondom neked, hogy Elisának annyi a szeretője, mint amennyi az alkalmom . . . te pedig vagy süket és vak vagy, vagy pedig . . .

— Á, á!! Elisa megcsalna engem? Nem, az lehetetlen.

— Hidd el nekem, hogy igaz, ha mondom. Lökjed ki a hazából azt az orozátlant!

— Méritant, ha igaz, amit most hallok, akkor nemcsak kilököm a házamból azt a lányt, hanem megölöm . . . Érted? Megölöm!

— Azt ne tadd. Ahhoz nincs jogod.

— Nincs jogom?

— Elítélnek.

— Mire?

— Kényszermunkára, sok évre.

Méritantnak fölcillant a szeme.

— Hohó! nem addig a, engem fölmentenek.

Ki mondja azt?

— Az újságok. Eppen ma olvasta fel nekem Elisa, mialatt a kévemat ittam, hogy a roueni esküdtek felmentették azt a péket, aki megölte a feleségét.

Le Bigre türelmetlenül dobantott a lábával.

— Ez nem a te eseted.

— Hát milyen az én esetem?

— Az a pék a hites feleségét ölte meg, neked azonban nem hites feleséged Elisa.

— Hiszen három év óta élünk együtt, az csaknem olyan, mint a házasság.

— Mégsem ugyanaz. Elisa, aki csak a kedvesed, az teheti, ami neki tetszik. A tetelért nem vonható felelősségre.

Méritant mélyen elgondolkozott s akkor is ezen járt az esze, a mikor Le Bigre régen elhagyta már s ő lassu léptekkel a

Gyászszeszetek alkalmával
mindennemű ruhákat legszebb feketére fest

Hrabéczy Antal
Széchenyi-u. 42.

büszkén fogja odadörögni a megmáshatatlanság végzet szavát:

— Most már én akarok élni!

Ez a nemzedék nem szalad fejfel a falnak, legfeljebb csákánnyal megy neki. Korcsnemzedék, de okos nemzedék. Az igazaiért nem fog fegyvert, hanem a hatalomnak megtagadja az adót és a katonát. A hatalom ordít, dühös, mert ha kong a kincstár és a kaszárnya az ürességtől és látja, hogy a nemzet az ijesztgetéstől meg nem ijed, behuzza a bagariát és gögös elbizakodottsága alázatossággá válik és eláll ujoncziélszámemeléstől, tányéron hozza a bukott kormányférfiak koponyáit, sőt engedményeket is ad.

Mihelyt azonban megkapta az adót és az ujoncziélszámot, telhetetlen lesz megint. Így most is. Ezért kell a házszabálymódosítás neki. De ezt nem szabad engedni a nemzetnek, mert ha ezt elrabolja az erőszak, akkor a hatalom amugy is ismert tulkapása határtalan mérveket ölt. Akkor rend és csend lesz tényleg az országban, akár csak a temetőben.

Az életért küzd most a magyar nemzet, a temetői csöndért a kormány.

Rostkowicz Arthur.

Az elmaradt dorgálás.

Az országgyűlés berekesztése trónbeszéddel.

Megesküdt a király az ország népének, hogy jogait, kiváltságait, szabadságát, szabadalmait, törvényeit, régi, jó és helybenhagyott szokásait, alkotmányát, törvényes függetlenségét és az ország területi épségét sértetlenül fentartandja.

Megesküdt a király nemcsak a törvényekre, de még a szabályokra és szokásokra is. És ma országgyűlést bezáró trónbeszédet mondott, mikor költségvetés nin-

háza felé közeledett, a hol Elisa már várta a kapuban . . .

Este az ebéd végével Méritant így szólt a kedveséhez:

— Elisa, van egy kevés megtakarított pénzem — régóta szeretlek — elhatároztam, hogy feleségül veszek.

Elisa bámulva pattant föl.

— Feleségül! Engem?

A bámulat azonban nem tartott sokáig, hamar föl váltotta az örömet.

— A férjem lesz! A hites férjem! És én tisztességes asszony leszek!

— Az.

Méritant még azon este irt a falujába az is és pár héttel később a polgármester megáldotta a frigyüket.

Egy este le Bigre kinn ült laktanyája előtt a padon és pipázott.

Egyszerre azt látta, hogy egy ember jön sietve feléje. Megismerte Méritant.

— Jelentést jövök tenni! — kiáltotta Méritant már messziről.

— Mi történt?

— Meglestem Elisát és rajtakaptam, a mint Próvottal a kert végében, az árnyékban csókolódzott . . . Most már a feleségem volt . . . Kalapáccsal agyonvertem . . . Jogosan cselekedtem! Nemde? . . . mint a roueni pék . . . Engem is föl kell menteniük!

csen, holott ezt szabály, szokás és törvény egyaránt tiltják. Megsérült az eskü lényege formai kerülvél és érvényesült az ország kormányzásában két sokat szidott jezsuita eiv. Az egyik az, hogy a cél szentesíti az eszközt; a másik az, hogy lehet fentartással is esküdni, avagy fentartással és álokoskodással megkerülni a régebbi esküt.

Ezen jezsuita elveket nem katolikus ember alkamazta Magyarországon kormányzásában, hanem az egykor kalvinista papának mondott Tisza Kálmán fia, gróf Tisza István, aki nemcsak a legrosszabb értelemben vett jezsuitizmusra adta magát, hanem a csalhatatlansági dogmát is bitorolja és hirdeti, hogy az ország egyedül az ő politikája jegyében boldogulhat.

Ha valaki csak említette a királyt vagy koronát, rögtön megrohanták, hogy ne vonja be ezeket a nap politikájába; de az helyes, hogy a királyt a napi politika egyenes eszközévé tették és az ő szent és sérthetetlen személyének fedezete alatt halomra döntötték a főmát és a lényegét, a szabályt és a törvényt, a jogot és az alkotmányt.

Magyarországon még nem ült kormány a vadlottak padján; ha ez a mostani kormány nem kerül oda: akkor ez az ország nem érdemel se alkotmányt, se függetlenséget; akkor olvasszák be Ausztriába vagy bárhová és jöjjön a nemzet halála, mely nem lesz, mint a költő mondja, nagyszerű halál, hanem csunya pusztulás, minő csak önmagukkal tehetetlen, elernyed, szolgaságba sülvédte népeket érhet.

Reméljük, hogy nem így lesz; hogy az egész nemzet, nép és király együtt fogják számon kérni ettől a kormánytól a multat és meg fognak torolni minden bűnt, melylyel az országot lejtőre, az uralkodóházat veszedelembe sodorta. A hatalom muló, a jog örökké él és a jog hatalma nagyobb minden kormányhatalomnál. Tisza biheti, hogy a trónbeszéddel szilárd alapot kapott az erőszakos, csalárd és országrontó politikája; téved és léssen neki szörnyű ébredése. A mai trónbeszéd nem alap, hanem zárókö. Tisza bűnének befejező cselekménye. Ezután jön a megtorlás.

Egyébként a trónbeszéd-sablon a következő:

Tisztelt Urak, Főrendek és Képviselők,
Kedvelt Hivők!

Bizalommal és reménnyel üdvözöltük volt Önöket ez országgyűlés megnyitásakor. Hosszu sorozatára mutatunk rá a megoldásra váró nagy kérdéseknek s bízva hazafiságukban és bölcsességükben, hívtuk fel Önöket a lankadatlan kitartással való gyümölcsöző munkára.

Fájdalom, e kérdéseknek csekély része az, mit ezen országgyűlésnek sikerült megoldania.

Alig kezdte meg az országgyűlés törvényalkotási munkáját, parlamenti bonyodalmaknak hosszu sorozata akasztotta meg azt, úgy hogy csak az országgyűlés elején s majdan a pártharcok között beállott rövid szünet alatt sikerült ez országgyűlésnek néhány üdvös törvényt megalkotnia.

Amazok közt az 1902. évi V. törvény-czikk s annak alapján foganatosított konverzió fényes tanubizonyságot tett az államhitele ereje mellett. A vármegyék pénztári és számvetési teendőinek ellátásáról, a gazdasági munkásségélpénztárról, a ezukorra vonatkozólag Bruxellesben kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről s végre a kivándorlásról és az utlevélügyről, valamint a külföldieknek hazánkban való lakhatásáról és a határrendőrségről szóló törvények fontos közgazdasági és közigazgatási közszéleket voltak hivatva megvalósítani. A most elősorolt törvények megalkotása után hosszu szünet következett az országgyűlés törvényhozói munkálataiban s csak az 1904

év tavaszán vehette az fel ismét az elejtett fonalat.

Az állam feltorlódott folyó ügyein kívül két nagy horderájú kérdés várt mindenekelőtt sürgős megoldásra.

Meg kellett a tisztviselők fizetésének rendezése terén késedelem nélkül tenni, amennyit azonnal lehetett s addig is, míg a kérdés végleges rendezése bekövetkezhetnék, pótlékok engedélyezése útján elment a törvényhozás addig a határig, a meddig az ország pénzügyi helyzetére való parancsoló tekintet megengedte.

E rendelkezést kiegészítette a magyar államvisutak alkalmazottainak fizetésrendezése, valamint azon törvények megalkotása, melyek belevonták az akció keretébe a vármegyeyi és községi szolgálat azon érdekes közegeit is, kik az állami közigazgatás legfontosabb, legfelelősségteljesebb teendőit odaadással végezték eddig is, anélkül, hogy illetményeik tekintetében az állami tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesültek volna.

Az ezerkilencszáznegyedik évi I. törvény-czikk alapján eszközölt ideiglenes rendezés fél munkát képez, azt — amint a pénzügyi helyzet megengedi — az egész művet rendszeresen kiépítő végleges rendezésnek kell felváltania. Addig is azonban jelentékeny haladást mutat a multtal szemben, s a magyar állam tisztviselői iránt érzett áldozatkész jóindulatának fényes tanujele.

Az állam számos sürgős beruházási szükségletén kívánt segíteni s az ország közgazdasági viszonyainak újabb lendületet adni a beruházásokról szóló törvény, a közoktatásiügyi, igazságügyi és belügyi téren felmerült néhány beruházási szükséglet mellett, tulnyomó részben oly közgazdasági természetű kiadásokat engedélyezett az, melyek a hazai mezőgazdaság, ipar és közlekedésügy hatékony előmozdítására s az ipar helyzetének, valamint a kereseti viszonyoknak megjavítására hivatják. Különösen pedig a nagy összegek, melyek vizszabályozási és utépitési munkákkal kapcsolatos földmunkálatokra voltak engedélyezhetők, hatékony eszközt adtak kormányunk kezébe a tavalyi kedvezőtlen gazdasági év által okozott bajok sikeres leküzdésére. A kérdések e két nagy csoportja mellett az anyakönyvi törvény módosítása újabb lépést jelent a közigazgatás egyöntetűbbé, egyszerűbbé tételére; a marhasó árának újabb leszállításáról, a Rábaszabályozó társulatról, számos helyi érdekű vasutáról szóló törvények a közgazdaság fejlődésnek megannyi újabb eszközt képezik; az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi szerződés öröndetes biztosítékot nyújt ezen velünk szövetséges viszonyban éő s számos közgazdasági érdekszálal egybefűzött nagyhatalommal való kereskedelmi viszonyainknak mindkét fél jogos érdekeit kielégítő méltányos rendezése iránt.

Végre a katonai alapítványi helyek szaporítására vonatkozó törvény, a katonai nevelésügy terén parancunkra kormányzati uton foganatosított reformokkal együtt a magyar tisztekben ma még sajnálatunkra mutatkozó állandó hiány fedezését intézményszerűen biztosítja.

Ezeket kívül számos fontos és sürgős javaslat állott tárgyalásra készen a képviselőház előtt.

Ezeknek tárgyalására azonban nem kerülhetett a sor.

A közelmúlt tapasztalatai arra indították a képviselőház nagy részét, hogy a házszabályok reformjának kérdését tűzze napirendre s az ebből kifejlődött küzdelmek oly válságos helyzetet teremtek, melyben a jelen országgyűlés munkaképességének helyreálltat nem lehet többé reménylenünk.

Ezen helyzetben alkotmányos kötelességünknek tartjuk, hogy alkalmat adjunk az állásfoglalásra a nemzetnek. Tesszük ezt

bizalommal eltele a nemzetnek alkotmányos intézményeihez való ragaszkodása és hagyományos politikai bölcsesége iránt. Király és nemzet egyetértése és kölcsönös bizalma állította helyre a zavartalan alkotmányos élet feltételeit. S a nemzet szabad intézményeinek zavartalan, sikeres működése tet e lehetővé a békés fejlődésnek mögöttünk álló áldásos korszakát. És ha most ez intézmények működése belső okokból akadályokba ütközik, a nemzetre hárul a feladat, hogy kinyilvánítsa akaratát.

Ezen okoknál fogva kormányunknak előterjesztésére az 1901-ik évi október 24-ikére összehívott országgyűlésnek korábbi feloszlását határoztuk el.

Fogadják és vigyék küldöknök öszinte királyi üdvözlötünket.

Ezzel a jelen országgyűlést berekesztetnek nyilváníttjuk.

Ime a trónbeszéd! Jellemzi ezt a beszédet az a tény, hogy mintegy királyi szentesítést mond ki a törvénytelen választásokra, midőn szükségesnek jelzi a nemzetre való hivatkozást; de főérdekessége abban van, a mi kimaradt belőle. Tiszta váltig azzal fenyegetőzött, hogy a király meg fogja dorgálni az ellenzékét és be is terjesztett olyféle szöveget, de azt a kabinetiroda visszautasította. A mostani végleges szövegéből a szidás kimaradt és a mostani trónbeszéd nem sokat különbözik száraz elődjétől, melyek rendszeresen csak az elvégzett munka felsorolásából állottak. Feltűnő csak egyetlen szó, az „alkotmányos” szó. Ugy tudjuk, hogy az „alkotmányos kötelességünk” néveléredetileg más volt a jelző, de a régi jelzőt törölték és utólag tették oda az „alkotmányos” kifejezést.

Különbben a trónbeszéd felolvasása a legridegebb formások között folyt le. A megjelent képviselők — kormánypártiak, diszszidensek és Meszlényi Pál volt néppárti képviselő, mint az ellenzék egyetlen reprezentánsa — az előírás szerint felállottak, mire a király bejött és felolvasta a trónbeszédet. Eljénzés csak ott volt, mikor a király ott olvasta fel, hogy a nemzetre kellett hivatkozni. Mikor a király a felolvasást elvégezte, sarkon fordult és otthagya a termet, nem váltott senkivel egyetlen szót sem.

Politikai híreink.

— Budapest, január 4. —

Fel se mernek lépni.

A mostani választásoknál a következő volt kormánypárti képviselők nem lépnek többé fel: Fabiny Theophil, Rohonyi Gyula, Veszter Irure, Rónay János, Joanovits István, Podmaniczky Frigyes, Rubinek Gyula, gróf Teleki Gyula, Bauer Mihály, Hátori László és Blaskovics Ferencz. Nyilván lesz még több ilyen, egyelőre azonban csak ennyiről tudjuk az „előre bukást.”

Ludvig Gyula lemondása.

A kormánynak szüksége van minden mamelukra, bárholonnan kerüljenek is. Miután kilátás van rá, hogy Késmárkon esetleg reusálhat Ludvig Gyula, a magyar államügyek igazgatója, gyorsan lemondatták állásáról és felleptették Késmárkon. Ludvig lemondási kérvényét ma be is adta és a kereskedelmi miniszter a lemondást el is fogadta. Azt se nagyon bánják azonban, ha Ludvig bukik, mert eljöttését már a nagy sztrájk alatt elhatározták és most tisztességes formát találtak a felmentésére.

Pfuj Tisza!

A nagy hideg és a rendőrség óriási készülődései dacára nagy embertömeg lepte el ma délelőtt a Szent György teret, hogy

még egyszer, csak egyetlenegyszer és talán utoljára odakiálthassak Tiszának, hogy pfuj! Tekintettel azonban arra, hogy minden tüntető mögött állott egy-egy rendőr s hogy Czajlik rendőrtanácsos előre kijelentette, hogy az első hangosabb szónál szétveri az egész tömeget, — csak egy ember akadt, a kiből — mikor meglátta az alkotmánytiprót — kitört az elkéseredés és a düh egy félhangon kiejtett: pfuj Tisza kiáltás alakjában. Alig hagyta el azonban az első szó az ajkát, három rendőr megröghanta s meléltől föleszmélt, már a kerületi kapitányságon találta magát. „Csendzavarás” címén megindították ellene az eljárását.

Az ellenzék értekezlete.

Mig a kormánypárti képviselők a királynál voltak, a negyvennyolcas klubban a szövötközött ellenzék vezérő bizottsága értekezletet tartott. A konferencián Kossuth Ferencz elnökölt és gróf Apponyi Albert, Tóth János, báró Bánffy Dezső, Thaly Kálmán, gróf Batthyány Tivadar, Barabás Béla, Nosz Gyula, Holló Lajos, Sággy Gyula, Ernszt Sándor, Pally Sándor a függetlenségi párt titkára vettek részt. Ma már a bizottságnak jóformán csak az utolsó jóváhagyását kellett adnia azokhoz a jelölésekhez, melyekkel a párt küzdelembe megy az országban.

Kétszázhatvan jelöltje van eddig a függetlenségi pártnak s a vidékről egyre jönnek még kérő-sürgető levelek, melyekben az ellenzéki választópolgárok kéri a vezérőbizottságot, hogy adjon módot nekik, hogy felvehessék a kormánypárttal szemben az alkotmányos küzdelmet. A vidékről már délelőtt egész garmadával érkezett az ujjongó hangú üdvözlőtávirat, melyek a függetlenségi párt hatalmas gyarapodásához kívánnak szerencsét. A pártban is mámoros hangulattal beszélnek a tegnapi nap nagy eseményeiről. Mindenki tud valami részletet, a mely megragadta a figyelmét. Mint valami nagy országos ünnep résztvevőik a színes hangulatos, tarka képek tanui boldogan mesélnek az egyesülés megindító jeleneteiről.

Mialatt az értekezlet folyt, a pártklubot megtöltötték az ellenzéki képviselők, akik még ma este megvárják a Hungária-szállóban tartandó lakomát, azután elszélednek szerte az országban, ahol nohé, keserves hetek várnak rájuk, lelkesedéssel, bizalommal, friss harczi kedvvel néz elébük az ellenzék.

Választási mozgalmak.

Az eszterhzi választókerületben hír szerint gróf Zichy János lép fel. Mivelhogy Eszterházy Miklós herczeg hathatós támogatásra számíthat, biznak megválasztásában, ezért Molnár János prelátus, a kerület volt képviselője ezuttal hír szerint tel sem lép.

A sádsi kerület volt képviselője, d. Daróczy Aladár, akit a 8 iki ülésen hivatalosan jelölnek, újból fellép. Az egyesült ellenzék, mely folyó hó 6-án tartja alakuló gyűlését, dr. Kerese György sádsi ügyvéd-jelöltet fogja jelölni.

Vármegyénk és vidéke.

Rendkívüli meggyűlés. Hajduvármegye köztörvényhatósági bizottsága január 23-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Távoso vendéglő. A hajdudorogi jőhírű „Novella” szálló Szilveszter éjén új vendéglőt váltott. A jó magyaros alak és természetet képviselő Szűcs Mihály nem terít több közebed és közvacsorára, sem más helyi, vidéki és országos ünnepi lakomákra a híres dorogi nagyvendéglő fenyő gallyal diszitett tágas obédliójában és Szűcs Mihályné

Kovács Roza főztjét sem dicséri itt többé sem püspök, sem más. Az izletes magyaros obéd, a hamisítatlan jó zamatu magyar borok kiköltöztek Szűcs Mihályékkal 1904. év utolsó óráiban. Az új évet virrasztó, kevés, de válogatott közönség poharat székét magával vive kísérte át az öreg Mihály bacsit a vendéglő mellett bérelt új, ideiglenes lakására. Puky Sándor bandája húzta az elmenőhöz a bus hangokat, a fiatalság pedig dalolta a hős teli szélbe:

Megindult már a szegedi vasút
Azon jön el Garibaldi, Kossuth:
Elhozzák a nemzeti lobogót,
Megállj német! szük lesz a bugyogód...

Tűzveszedelem Hajdudorogon. A hétfőn dühöngött fagyasztó orkán közepette vészharang kongása dermesztette a vért Dorog lakosaiban. Az orkán előtt kilobbant a reggeli órákban egy istálló és csakhamar három udvar összes épületei lángokban álltak. A nánási tűzoltóság is segélyre sietett a dorogi önfeláldozó egyesületnek s szakadatlan erőfeszítéssel leküzdtek végre a dühöngő elemet, mely az egész várost végpusztulással fenyegette. Délután egy óratájt fojtódott el az utolsó szikra s a tűzoltó átfázva, átázva vonulhattak pihenésre. Ugy a parancsnokok mint az egyes tagok valóságos hősként viseltek magokat.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A vármegye közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklésével e hó 9-én délelőtt 9 órakor tartja ülését.

Az áruló csontváz. A betfiai mészégető kemenczében emberi csontvázat találtak. A fehérre égett csontok véletlenül kerültek avatatlan szemek elébe. Az egyik kiégett mészhalom Jova Pável és Mitru szétbontotta, mielőtt a kemence gazdája arra engedelmet adott volna. A kiégett fehér mész közül aztán előkerültek az ember csontok is. Selezsán János, a kemence tulajdonosa tagadja, hogy tudomása lenne, mi módon kerültek az emberi csontok a mészégetőbe. Az áruló csontváz egy hetekkel ezelőtt történt bűntényre vet világosságot. Ugyanis Step Juon pásztor nyomtalanul eltűnt s többen Selezsán Jánossal látták utoljára az erdőben. A csendőrség most erélyesen nyomoz a rejtélyes bűntényben.

Szilveszthűdés a szószéken.

A derecskei ev. ref. egyház köztisztelőben álló lelkésze Biró Antal javakorbéli és egészséges férfi, karácsony első napján zavartalanul végezte el az istentiszteletet. A templomot zsúfolásig megtöltő hívek különös lelki gyönyörűségére szolgált tiszteletes uroknak emelkedett szellemű prédikációja. Az istentisztelet után jó kedvben hagyta el a templomot a lelkész és kíséretével szegődött híveivel kedélyesen elbeszélgetett. A másnap délelőtti istentiszteletben is pontos időben megjelent az Isten szolgálja ámbár erős főfájásról és roszulléról panaszkodott. E szent ünnepen azonban nem akart elmaradni a templomból. Megkezdte az istentiszteletet s mikor a szószékbe akart fellépni az első lépcsőkön „Jaj Istenem” kiáltással hirtelen összerogyott. A közelálló hívek gyorsan csatutottak és fölemelve papjukat a szabad levegőre vitték, a hol kis-é magához tért. Hazavitték a paplakba, a hol már orvosi segélyben is részesült. Az orvos szilveszthű-

dést konstatait és a szegény lelkész állapotát súlyosnak minősítette. A hír villámgyorsan járta be a községet és minderült ünneprontó hatása volt. A népszerű lelkész sorsa általános részvétet kelt.

Megfagyott emberek. Tenkéről írják, hogy a múlt éjszaka a Körös hídjánál Kövesi Ferencz gazdálkodót megfagyva találták. A megfagyott testen külső nyomai nem láthatók, s mivel nagyobb összegű pénzét is nála találták, valószínű, hogy a dermesztő hideg ölte meg. Hasonló esetről írják Vasad községből. Ott a falu melletti tarlón ismeretlen ember megfagyott holttestét találták. A vizsgálat megállapította, hogy az ismeretlen utast a hideg pusztította el.

Hajsza a sikkasztó után.

Bertoli Károlynak, a fiumei „Kereskedelmi Bank“ sikkasztó pénztárosának nyomát úgy látszik hiába keresi a rendőrség. Immár egy hét áll mögötte a sikkasztás elkövetésének és a megszökött pénztáros akár két világrészt is bejárhatott azóta.

Az első nyomok, mint már jelentettük, a szomszédos déli vasuti állomásra, Mattugliera vezet. A jegykiadó vasuti tisztviselő felvilágosításai szerint a múlt szombaton csak egyetlenegy első osztályú utas váltott jegyet onnét a bécsi gyorsvonatra. Ez az utas kétségtelenül Bertoli Károly volt.

A rendőrség még tegnap táviratozott Bécsbe, küldjenek értesítést arról, hogy leadták-e az ottani állomáson a Mattugliában váltott 600 számú jegyet? Válasz azonban még nem érkezett a bécsi rendőrségtől, de ma reggel a mattugliei vasuti hivatalnok kapott jelentést Bécsből, mely szerint találtak ugyan egy Mattuglieről keltezett elsőosztályú jegyet, amelyet a múlt vasárnap reggel adtak le a bécsi állomáson, de ennek a jegynek nem 600, hanem 599 a száma. Ez az értesítés újabb nehézségeket támasztott a nyomozás menetében.

Dolzani rendőrfőkapitány és Vajda Izidor igazgató, aki a „Kereskedelmi bank“ rovincsolása miatt már napok óta Fiumében van, ma délelőtt kocsin kimentek a mattugliei állomásra, hogy megtudják, miből származhatott a tévedés a jegy száma körül. A dolog, mint értesülünk, úgy történt, hogy a személypénztár naplójában esett hiba és tévedésből jegyezték be szombatra a 600. számú jegy eladását.

Tényleg Bertoli az 599. számú jeggyel utazott Bécsbe, mert szombaton Mattuglien csak azt az egy elsőosztályú jegyet adták ki. Ennek alapján bizonyos, hogy a sikkasztó Bécsben járt. A további útjáról azonban eddig még nincsen nyom.

Valószínű, hogy Németország felé utazott tovább, de lehet, hogy számíva az üldöztetésére visszafordult

és más irányba menekült. Az éjjel a rendőrség Rómából távirati értesítést kapott a minap odaküldött körözésére, hogy egy Bertoli Károly nevű trieszti fiatalember napok óta ott tartózkodik.

A rendőrség most az illető személyazonosságának megállapítását kérte egy újabb telegramjában, mert föltehető, hogy Bertoli a ni hozzáfűggesztésével jelentette be nevét, ha ugyan valóban Rómába került. Az egyik reggeli lap Nizzában véli tudni Bertolit, a miről azonban semmiféle értesítés nem jött a rendőrséghez.

Különbben is valószínűtlen, hogy a sikkasztó délvidékre ment, mert akkor nem vásárolt volna elutazása előtt bundát. Már ez azt is bizonyítja, hogy Bertoli utiterve más irányra szólt. Rendőrségünk továbbra is a legnagyobb körültekintéssel folytatja a nyomozást.

Színház.

Színházi hírek. Csütörtökön kerül színre Mayer Förster Vilmos 5 felvonásos színműve a „Heidelbergi diákelet“ a legutóbbi szereposztással. Pénteken kerül színre az „Utazás az özvegyesség felé“ című 3 felvonásos bohózat. A bohózat főbb szerepeit Hahnel Aranka, Jeszenszky Irén, Palágyi Lajos, Faragó Ödön, Sebestyén Géza és Csiky László játsszák. „Bernd Róza“ vasárnap esti premierjére jegyek péntektől kezdve előre válthatók.

Egyházak és iskolák.

Karácsony a görög katolikusoknál. A gör. kath. egyház a folyó hó 7—8 és 9-ik napjain ünnepli az Ur Jézus születésének emlékeztétét, mely alkalomból a helybeli gör. kath. kápolnában az istentiszteletek sorra dje a következő: *Pénteken* a Karácsony előünnepén délelőtt 9 órákor „Királyi imaórák“, melyek után a Sz. nagy Bazil liturgiája végeztetik vecsernyével. Éjjel 12 órákor az Ur Jézus születésének emlékezte. *Szombaton* az ünnep első napján délelőtt 9 órákor sz.-mise, mely alatt az ünnepi sz.-beszédet mondja: Lázár Béla József, ungvári szentszéki jegyző; délután 3 órákor ünnepi vecsernye, 4 órákor, sz.-olvasó. *Vasárnap* az ünnep második napján 6 órákor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órákor sz.-mise mely alatt Papp János helybeli lelkész prédikál sz.-mise után miroválás; délután 3 órákor vecsernye, utána sz.-olvasó. *Hétfőn* az ünnep harmadik napján minden úgy, mint a második napon.

Karácsonyfa ünnepély. A helybeli gör. kath. iskolában holnap, pénteken délután megy végbe a karácsonyfa-ünnepély, melyen a szegényebb sorsú tanulók a kegyes adományozások útján beszerzett ruhákat is átveszik.

Tájékoztató.

Január 7. A hentes és mészáros ifjuság bálja a Bika disztermében.
Január 14. A vörös kereszt egyesület bálja.
Január 28. A csizmadia ifjak táncvigalma a Koronában.
Január 28. A tímár ifjuság bálja a Bikában.

UJDONSAGOK.

Testvérgyilkosság vádja alatt.

Három testvér közös szerelme.

Pár év előtt, 1900. január hó 22 én Debreczen és Vámospércs, az 5. és 6-ik számú órház között a vasuti sineken halva találtak Lókodi Károly Ujföld 54. sz. lakost, gazdálkodót. A vizsgálat, a körülmények azt mutatták, hogy Lókody baleset áldozata lett, a vonat elgázolta. Az eset feledésbe merült, senki sem gondolt rá, mi most hétfőn reggel váratlan meglepetés történt.

Nevezett nap reggelén 9 órákor a debreczeni csendőrség laktanyájában megjelent Lókodi József ujföldi lakos, a meggyilkolt testvérbátyja és bejelentette, hogy Lókodi János az ő testvéröccse őt agyonütéssel, illetve azzal fenyegette, hogy úgy fog járni, mint Károly bátyja, kit ő gyilkolt meg 1900. január 22 én és hogy a gyilkosság gyanuját elhárítsa, a vonat elé fektetett. A súlyos vád, az állítólagos gyilkosság előzményeit és okait Lókody József a következőkben adta elő a csendőrség előtt:

Lókodi József, a vádló testvér, vadházasságban élt éveken át Hódosi Eszter nevű nővel. Ennek az asszonynak, — mint utóbb megtudta, mind a két testvérének, az állítólag meggyilkolt Károlynak és Jánosnak is viszonya volt.

János és Károly egyszer ily alkalommal összeszólalkoztak az asszonynál és emiatt összevesztek.

Ennek az összeveszésnek következménye — vallomása szerint — az lett, hogy még aznap este János Károly bátyját megölte. A holttestet a sinpárra fektette és így a gyilkosság gyanuját teljesen elhárította. A gyilkos testvér ezután tovább folytatta az asszonynyal viszonyát.

Lókodi József, a feljelentő megtudva, hogy testvére viszonyt folytat az ő asszonnyával, szóváltásba keveredett vele és emiatt később is gyakran összezőrdültek.

Ilyen alkalmakkor rendszeren agyonütéssel fenyegette és hozzátette, hogy úgy fog járni, mint Károly bátyjuk.

Ujév első napján ismét hevesen összezőrdültek az asszony miatt és öccse most még fenyegetőbb lépést fel ellene és kijelentette hogy *legközelebb úgy fog vele is elbánni, mint Károly bátyjával cselekedte.*

Ez volt a Lókodi vallomása. A csendőrség a meglepő felfedezés után nyomban megkezdte a nyomozást. Több tanút hallgattak ki és pedig Hodos Sándornét, Dózsa Sándort, Ilyés Esztert és Hodos Sándort. Az állítólagos gyilkost is kihallgatták, de az *tagad.* A csendőrség azonban folytatja a nyomozást.

— **Előfizetőinknek** ismételten szíves tudomására hozzuk, hogy a Debreczeni Független Ujság Naptárát még karácsony előtt mindenkinek megküldöttük s azóta a beérkezett reklamációkra újra elexpediáltuk a naptárt. Ha mindezek dacára mégis valaki azt nem kapta volna meg, szíveskedjék a kiadóhivatalt értesíteni, ahol kívánságának nyomban eleget tesznek. Az új előfizetőinknek is ingyen adjuk a naptárt, valamint megkapják az ezután jelentkezők is.

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

— **Az ellenzék szövetkezése nálunk.** Debreczenben a két tekintélyes ellenzéki párt, a függetlenségi és 48-as és az új-párt, a küszöbön levő választások alkalmával közösen fognak eljárni. A két ellenzéki párt együttműködése teljesen biztosított van. A közös teendők és eljárások intézése céljából a két párt 5-5 tagú bizottságot küldött ki, amelynek teljhatalmu megbízatása van a választási dolgok megbeszélésére is.

— **Szervező-bizottsági ülés.** A város szervező-bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöke alatt szerdán délután ülést tartott. Jelen voltak: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, dr. Fehér Ferencz, Juhász Ignác bizottsági tagok, dr. Komlóssy Pál jegyző. A bizottság az ügyrendet tárgyalta le.

— **Megszűntek a gázgyári zavarok.** A hirtelen beállott hideg következtében a gázszolgáltatás körül támadt zavarok sok kellemetlenséget szereztek a közönségnek. A zavarok elhárítására a gázgyár igazgatósága mindent elkövetett és így sikerült sok ügyfél bajjal a zavarokat megszüntetni.

— **Az irodalmi esütörtök esték.** A felolvasó esték negyediké e hónap 12-én — mint minden esütörtökön — a római katolikus főgymnázium dísztermében lesz megtartva. Értesülésünk szerint a program, melyet most összeállítanak, érdekes és változatos lesz, különösen kiváló érdekes felolvasásokra van kitérés. Mihelyt végleg összeállították a műsort, ezt a t. közönség tudomására hozzuk. Többek kérdésére kijelentjük, hogy a második sorozatra, mely szintén öt felolvasó estéből fog állani, mint az első, ugyanazon ár mellett — azaz két korona — előjegyzést kívánt a mostani bérletektől elfogad Mihálovits Jenő a kigyógyosztárban. A második sorozat bérletjegye érvényes február hó 9-étől április hó 6-áig.

— **Sovány jutalom.** A 100 főből álló rendőrség számára újévi ajándékkul 350 koronásként szavazott a tanács, amiből 8 korona 50 fillér jut mindegyikre. Silány jutalom, sovány ajándék. A koldusok közt is többet osztogatott el a város.

— **Szegényügyi bizottsági ülés.** A szegényügyi bizottsági ülés pénteken délelőtt 11 órakor Oláh Károly tanácsnok elnöke alatt ülést tart.

— **Csikófogadás.** A városgazdai hivatalban vasárnap délután tart ülést a gazdasági intéző bizottság. Ezen az ülésen fogadják az 1905. évre a számadó gulyásokat, csikósokat és egyéb jószágkörű cselédeket, számszerint huszonötöt. A javarészt a régiek maradnak meg — hivatalaikban.

— **Az emlékünnap.** A debreczeni „Csokonai kör” százados emlékünnapét rendező bizottságának 1905. év január hó 6. napján pénteken d. u. 4 órakor az ev. ref. kollégium kistanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentések. 2. A szakbizottságok teendői.

— **Tea-estély és sötétangverseny** lesz ismét f. hó 15-én, vasárnap a Bika dísztermében d. u. 5 órától 7 óráig. A szt. Erzsébet-egyesület, melynek első tea-estélye oly szépen sikerült, rendezi ezt is. Lesz jó zene, jó tea, sütemény, rum, stb. mind csak egy korona. Ugy halljuk, meglepetések is készülnek, melyeket a t. közönség bizonyára szívesen fogad; de a zsarolás teljesen ki van zárva. Reméljük az érdeklődők szívesen veszik e hirt.

— **Megbuktak a tolvajvizsgán.** Két tiz éves fiút a lopásra tanítottak be nagyobb társai. Leszkai János és Füzési András e két fattyu már meg lehetős ügyességet sajátított el a lopásban, úgy hogy a vizsga idejét is kitűzték. A vizsga helyiségeül a Csanak-féle üzletet szemelték ki. Az egyik 2 fillérért cznkrot kért mialatt a másik a nagy likőrös üveg iránt nyújtotta panaszát. A vizsga azonban nem sikerült, a segédek tetten érték őket és átadták a rendőrségnek, ahol azonban nem büntethettek őket, mert még nagyon fiatalok.

— **Munkásgyűlés.** Az építőmunkások nevében Pál János és társai gyűlés tartására kértek engedélyt a polgármesteri hivatalban. Az engedélyt megkapták. A gyűlést január 8-án délelőtt tartják meg az Otthon kávéházban.

— **Meghaltak:** Hanzi Mihály róm. kath. 16 napos, Mária Juliánna ev. ref. 12 napos csecsemők, Koszorus Kálmán ev. ref. 5 éves, Molnár Juliánna ev. ref. 14 éves gyermekek, Kolozsi Mihály ev. ref. 43 éves városi vámszedő, özvegy Bodnár Györgyné Ujvárosi Sára ev. ref. 69 éves kisbirtokosnő, Sándor Margit ev. ref. 23 éves házi cseléd.

— **Lakrészek összeírása.** A város belterületén a lakrészek összeírása még folyik. A kiküldöttek e hó végére befejezik a munkát és akkor egybevetik a külső és belterületen elért eredményt. Az eddigi jelek azt mutatják, hogy a bérbe nem adott lakrészek száma felülmúlja a bérbeadott lakrészek számát. Így tehát Debreczen polgárságát nem terhelhetik meg házbéradóval.

— **Elhunyt fiúcska.** Koszorus Kálmán árvapénztári ellenőrt fájdalmas csapás érte, 5 éves Kálmán nevű fiúcskja elhunyt tával.

— **Kath. nőgyuleti táncestély.** A szent Erzsébet-egyesület a farsang folyamán február hó 4-én táncestélyt rendez a Bika dísztermében. A választmány e hó 2-án tartott ülésén elhatározta, hogy egyelőre nagyobb szabású bált mellőzve szerényebb mértékben teszi első kísérletét ezen téren. A rendezőseget az összes választmány fogja alkotni. A személyi jegy csak 2 korona, a családjegy 5 korona, a páholyjegy 10 korona, mely utóbbihoz személyijegy nem kell. Gondoskodva lesz jó zenéről (lehetőleg két zenekarról), táncokról és talán meglepetésről, melyet egyelőre nem árulunk el. Tekintve a jótékony célt és a szt. Erzsébet-egyesület eddigi sikereit, nem nagy jótehetség kell ahhoz, hogy ezen táncestélynek, melynek érdekében leikes bölgyek serényen buzgólkodnak, megérdemelt szép erkölcsi és anyagi sikert lesz.

— **Hangverseny.** Munkácsy János ismert hegedűművész és P. Nagy Zoltán debreczeni zenetanár január 8-án az „Arany Bika” dísztermében hangversenyt rendeznek, amely iránt általános az érdeklődés. A hangverseny kezdete este 8 órakor, a műsor a következő: Ballada és polonaise Wiauxtemp H. Munkácsy János. Polonaise op. 44. Chopin F. P. Nagy Zoltán. Romanc op. 50. Beethoven L. Munkácsy János. Papillons, Rosenthal M. P. Nagy Zoltán. Airs Hongroise, Ernst H. W. Munkácsy János.

— **Értesítés.** Van szerencsém a n. ó. közönség szíves tudomására hozni, hogy az évek óta Piacz u. 40. szám alatt létezett férfitiszabó műhelyemet a mai napon Piacz utca 67. szám alá (Frohner-szálloda épületébe) helyeztem át. A nagyérdemű közönség

eddigi szíves pártfogását és bizalmát továbbra is kérem. Tisztelettel Frank József férfitiszabó.

× **Általánosan legjobbnak elismert Orosz gummi sárczipők csakis Békés Lajosnál kaphatók.**

× **Villanylámpákhoz új töltések érkeztek Mentze áruházába.**

Mi az újság?

Budapest újévi postaforgalma. Az újévi levélpostai forgalomnak 1904. évi december hó 30-tól 1905. évi január 2-ig terjedő időszakában feladtak Budapesten 5.977.000 levélpostai küldeményt (tavaly 4.505.000-et). Átmenőleg kezelték a tavalyi 1.788.000 darabbal szemben 2.384.000 darabot. Közbesítettek Budapesten a tavalyi 6.987.000 darabbal szemben 6.999.000 darabot. A posta ezt a forgalmat teljes cenzúrában és a rendes üzleti és magánlevelezés késedelme nélkül bonyolította le, úgy, hogy a berendezett rendkívüli szolgáltatást már január 2-án be lehetett szüntetni.

Borzasztó baleset. Szerdán reggel hét órakor rémes látványnak voltak tanúi a járókelők a budapesti kerépesi-ut és körut sarkán. Bott Oszkár tizenhétéves kereskedelmi iskolai tanuló iskolába sietett s hirtelenkedve ugrott le az egyik villamosról, hogy a másikra átszálljon. Valahogy leesett s a kocsi kerekei alá került, melyek ballábát teljesen lemészélték. Az erőteljes, viruló fiú kinos vergődése a kerek alatt borzalmasan rémes látvány volt. Hamarosan bevitték a Rókus-korházba, hol eszméletlenül fekszik.

Kis gyermekek szerencsétlensége. Budapesten Kollák József napszámos felesége tegnap a Vörösvári-ut 84. számú lakásába bezárta 4 éves József és egy éves János fiát, amíg a piacra ment. Amikor hazatért, a szoba tele volt fojtó füsttel, a két gyermek pedig élettelenül feküdt a szobában. Nyomban a mentőket hívták, akik az idősebbik fiút nagynehezen életre tudták kelteni, a kis János azonban a füstben megfuladt. A szerencsétlenség úgy történt, hogy ez idősebbik fiú néhány ruhadarabot a kályha tűzénél meggyújtott. A lassan égő ruhától támadt a nagy füst.

Színészből képviselőjelölt. A budapesti Vígyszínház legnépszerűbb művésze, Hegedüs Gyula képviselőjelölt; a Lipótvárosban lép fel. A legérdekesebb a dologban az, hogy Hegedüs Gyula a jelöltséget komolyan veszi. Akik felszólították a jelöltség elfogadására, arra a tüneményes népszerűségre számítanak, amelyet a közönségnek ez a dédelgetett kedvence a Lipótvárosban élvez. Sajnos azonban, hogy a libatöppörtün hizott lipótvárosi szépeknek nincsen szavazati joguk.

Az apa öngyilkossága.

Meghalt a családja becstelésért.

Jól ösmerték a főváros előkelő és tudományos köreiből Schönberger József mérnököt, aki csak ezelőtt mintegy öt évvel hagyta abba foglalkozását s miután tisztességes vagyont szerzett, nyugalomba vonult. Egész lelkével a családjának élt s csak az volt a vágya, óhajtása, hogy övéit boldognak, megelégedettnek lássa. Mig állásban volt, éjt-napot egyívé tett, hogy megfelelő vagyont szerezzen, amiből öreg napjaira tisztességesen élhessen s ez a vágyakozása sikerült is neki.

József nevű fiát különösképpen szerette s talán innen van, hogy a fiú az elkönyeztetett gyermekek minden hibájával nőtt nagygyá. Kiskorától kezdve mit sem

tagadtak meg tőle s nem volt olyan megkívánt dolog, amit meg ne kapott volna. Amint férfit cseperedett a jól nevelt fiu, apja akkor is ellátta őt mind nnel abból a vagyonkából, melyet — keserves munka árán ő szerzett össze. — A fiu azonban sokszor hálátlannak mutatkozott apja ellen, de az ötvenéves öreg ur mindig megbocsátott neki, mert egyetlen reménységét látta benne.

Az volt a vágya, hogy fiamak tisztességes, jó feleséget szerezzen s aztán élete célját befejezettnek hitte. Ez a jó parthie nemsokára kínálkozott is. A leány kitűnő és gazdag családból való volt s megszerette a különben derék fiut, aki szintén erős vonalmat érzett iránta. Az öregek tehát a házasságot csakhamar nyélbe ütötték s az esküvő után senki sem volt boldogabb, mint az öreg mérnök, aki fiát immár jó kezekben tudta s remélte, hogy az asszony meg fogja javítani.

Ebben a főlévésben azonban erősen csalódott. A fia nemhogy javult volna hanem napról-napra romlottabb lett. Elhanyagolta feleségét, aki kedves szelíd természetű volt s nem volt ereje még ahhoz sem, hogy férjének szemrehányásokat tegyen. A férj pedig állandó alakja lett a mulatóknak és a turinak, szóval mindenütt megfordult, ahol a pénzt szórni lehet. Tehette, mert feleségével több ezer forintot is kapott.

Időközben kis fiucskájuk is született, de ez sem bírta a javithatatlan férjet odakötni a hű, a jó feltséghez, aki csendes visszavonultságban törülgette könyeit, melyeket férje könnyelműsége miatt hullatott.

Az öreg mérnök elszomorodva szemlélte fia züllött életét. A vágy ime, amiért élt, hogy fiát jónak, boldognak tudja, — semmivé lett, mert a fiu teljesen romlottá lett. Ez mód felett elkeserítette. Többször akart fia lelkére beszélni, de ez mindannyiszor ridegen elutasította őt.

Az öreg végre is nem tudta tovább viselni a szegényt, ami a fia révén hullott a családra s tegnap Bécsbe utazott. Az Imperiál szállóban szobát bérelt s alighogy megszállt benne, agyonlőtte magát. Levelet hagyott hátra, melyben azt írta, hogy nem tudta tovább nézni, hogy mint teszi tönkre rossz fia a feleségét, mint szórta el annak egy év alatt nagy hozományát könnyelmű tivornyákon s mint tette tönkre ezzel az ő reménységét is. Az öreg ur öngyilkossága és levele a fővárosi előkelő körökben nagy szenzációt okozott.

TÁVIRATOK.

Mikor lesznek a választások ?

Budapest, január 4. A választások január 26-án kezdődnek. Háromszáznál több kerületben e napon fognak lezajlani a választások. A képviselőház február 15-én már ülést is tart.

Megrendült a király is.

Budapest, január 4. Ugyanazon kormánypárti körökben, ahonnan az a hír pattant ki, hogy a király meg fogja dorgálni a trónbeszédben az ellenzéket, ma a legnagyobb határozottsággal beszélték, hogy az események drámai fordulata nagyon megrendítő hatással volt a királyra, aki maga sem bizik a hatvanhetes alkotás tartóságában és fenmaradásában. A király szívesen elállott volna a Ház feloszlásától, de már nem tehetette. A trónbeszéd is bizonyossága a király hangulatváltozásának. Udvari körökben hirc jár, hogy a király az eddig mellőzött v. b. t. táncosokat kihallgatáson fogja fogadni a választások után.

Megkezdődött a zaklatás.

Budapest, január 4. A fővárosi államrendőrség már megkezdte az ellenzéki képviselők zaklatását. Még el sem hangzott a trónbeszéd, már is szétküldözték az előre elkészített bűnügyi idézéseket 42 képviselő számára. A december 13-án történt események ügyében idézték meg őket holnap délután 4 órára, mint vádlottakat. A megidézettek közt báró Bánffy Dezső, Justh Gyula, Rákosi Viktor, Bakonyi Samu, Pap Zoltán, Lengyel Zoltán, Polónyi Géza stb.

Port-Artur átadása.

Tokió, január 4. Stössel tábornok távirati kérelmet intézett a csárhoz, adja beleegyezését abba, hogy a tisztek becsületességükre fogadjassák, hogy ebben a háboruban a japánok ellen többé harcolni nem fognak.

Csifu, január 4. A Reuter ügynökség nek jelentik, hogy a port arturi helyőrség — összesen 35.000 emberből állott ezek közül 11.000 ember meghalt, 14.000 megsebesült és így nyolcezer harcoképes ember állott rendelkezésére. E 8000 katona közül hétezer ismételt résztvett a küzdelemben s ezek is harcoképtelenné váltak. Stössel azt írta Nogi tábornoknak, hogy ő, ha a feltételeit nem fogadja el, megmaradt embereivel tovább fog küzdeni, noha eredményre kilátása nincs. Figyelmezteti azonban az ostrom sereg parancsnokát, hogy a további küzdelem háromszor annyi japán életbe kerül. Orosz becsülés szerint a japánoknak a vár bevétele 200 millió yenbe került.

Szózat a törvényhatóságokhoz.

Budapest, január 4. A szövetségelt ellenzék vezérő bizottsága mai ülésében elhatározta, hogy szózatot intéz az ország törvényhatóságaihoz, amelyben felszólítja őket, hogy utaljanak a választások törvénytelen voltára és tiltakozzanak ellene. A szövetségelt ellenzék a törvénytelen választásba csak azért megy bele, mert nem akarhatja, hogy az ország alkotmányos jogai védelem nélkül maradjanak.

Elítélt tót igaztó.

Budapest, január 4. A turóczenzmártoni „Narody Listy“ a múlt évben Strobl János tollából „Becsüljük meg a szellemi egységet“ czimén igaztó és államellenes érzelmű cikket közölt. Az ügyészség a cikket perbe fogta és az esküdtek döntése alapján a bíróság Stroblt 1 havi fegyházra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte.

Törvénykezés.

Mennyi nőtartási díjra tarthat igényt a feleség ? Bíró Jenő magánhivatalnok ellen a felesége válpört indított hűtlen elhagyás czimén és egyuttal kérte a törvényeséket, hogy állapítson meg részére havi 80 korona tartásdíjat. A törvényesék, miután a válás jogerősen kimondatott, teljesítette is a kérelmet, a királyi ítéletábla azonban a nőtartási díjra vonatkozó részt megváltoztatta és a férjet csak 35 korona tartásdíj fizetésére kötelezte. A Kuria most ezt az ítéletet megerősítette a következő általános érdekű indokolással :

A nőtartási díjkötelezettség terjedelmének meghatározásánál a férjnek a házasság felbontása idejében létező vagyoni helyzete és társadalmi állása, valamint a nőnek a jövedelme az irányadó.

Ezekből kiindulva és tekintetbe véve, hogy a felek között nem vitás az, hogy a nőnek sem jövedelme, sem a megélhetésre szükséges más keresetforrása nincs, ellenben a férj, bár ingatlan vagyonnal nem bír, de biztos állásban levő :zerényen javadalmazott hivatalnok, a királyi tábla által havi 35 koronában megállapított nőtartási díj az irányadó szempontoknak megfelelő összegnek tekinthető.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1904. január 4.

Az árak 100 kgrmonként korona értékben értendők. Készáru 10 fillérrel olcsóbb.

1905. októberi buza	17.44.—46
1905. áprilisi buza	19.90.—92
októberi rozs	14.06.—08
1905. áprilisi rozs	15.60.—62
októberi zab	—
1905. áprilisi zab	14.24.—26
1905. májusi tengeri	14.86.—90
juliusi	—
szeptemberi tengeri	—
1905. augusztusi repce	22.10.—30

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

23

(Orosz eredetiből.)

— Hol vagyok? Mi történt velem? És csodálkozva tekintett az ösmeretlen öreg asszony barátságos arczára.

Bogdáné asszony föléje hajolt.

— Kedves gyermekem, ne aggódjon.

A fiam az iszonyatos hózivatarból hozta ide, itt majd kipihenheti magát.

A lányka heves mozdulattal szökött fel.

— Hisz megakartam halni. Reggel igyis-ugyis elvonszolnak Pétervárró.

Vladimir közeledett a leányhoz mondván:

— Ha valamiként szolgálhatok kegyednek, parancsoljon velem.

A lányka rebegető hangon beszélt valami gyűlölt emberről, a ki őt a halálba hajszolja. És a Vladimir jóindulatát hálás tekintettel köszönte meg, de azután ismét csak lecsüggesztette halavány arczát. Gyöt-rödötten susogta :

— Rajtam már senki sem segíthet.

[Folytatjuk]

Nyílttér.

Mérnöki irodánkat Debreczenben

Bank-palota, I. fölépcső, II. emelet
28. szám alatt

megnyitottuk.

Sipos és Szász

⇒⇒⇒ mérnökök. ⇐⇐⇐

Donogán és Somossy
DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Báli idényre
Selymek
Victoria Messaline, Luissienne
Selyem batist
minden színben.

2/1905. végrh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszéknek 1904. évi 3841/1904. P. számú végzése következtében Szép Sámuel ügyvéd által képviselt Vezérdi Sandorné derecskei lakos javára Gulyás Zsófia derecskei lakos ellen 622 kor. 88 fillér s járuléka erejéig 1904. évi április hó 18 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok, u. n. szarvasmarhák és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. járás-bíró 1904 ik évi V. 36/4. számú végzése folytán 622 kor. 88 fillér tökekövetelés és eddig összesen 68 kor. 65 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Derecskén alperes lakásán leendő eszközlésére 1905. évi január hó 16 ik napjának délután fél 3 órája bataridőül kiüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Derecskén 1905. évi január hó 2. napján.

Sipos Gergely kir. bir. végrehajtó.

**A tavalyi
Petroleum forrás**

megeredt
NEUMANN NÁNDOR

festék-, lakk-, kence és petroleum gyári raktárában

Hatvan-utca 5. sz. alatt.

Telefon 205.

Bronz mázak minden színben dobozonként 16 kr.

**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből**

állandó és nagyszabásn

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

Minden háztartásban jó szolgálatot tesz:
a Baraczk-crème teához használva rum helyett.
a Baraczk-cognac étvágytalanság esetén.
a Baraczk-szesz gyomorhajoknál és emésztési zavaroknál.
az *** Gyógy-cognac erősítő italul szolgál lábadozóknak és vérszegényeknek.

Kapható mindenütt. — Vezérképviselő: **Tri garszky Emil** Debreczenben.

Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utca saját ház.

Elfogad betéteket

4% kamatozás mellett.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, valamint helybéli és vidéki pénzintézetek részvényeire.

Óvadékkölcsönöket ad

vállalkozóknak, bérlőknek, hivatalnokoknak.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra és házakra
a legelőnyösebb feltételek mellett.

Mindenemü felvilágosítással szívesen szolgál

az intézet ügyvezetője.

**A Dr. Borsos-féle
hajszesz és hajkenőcs**

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg hajszesz ára 1—2 korona.
1 tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerárában
DEBRECZEN, Főtér 31. sz.

**Gáz és benzin motorok
és benzin lokomobilok**

szelepes vezényművel, legegyszerűbb szerkezet, föltétlenül megbízható és olcsó üzemelő. Minden szaktudás nélkül kezelhető, teljes jóállás mellett jutányos árban ajánlja

PESCHAT és ROTH

motorgyára

Budapest VII., Rökk-Szilárd-u. 40. sz.

K. C. POPOFF
a legjobb TEA a világon.

Csak's orosz eredeti csomagolásban kapható

**Nagy Jégünnepély
és fényes tűzijáték**

f. évi január hó 8-án, vasárnap délután

a Margit fürdő jégpályáján.

A tűzijáték műsora:

1. Éjjeli nap a jeges tengeren.
2. Jégcsapok tűzből.
3. Űstökös csillagok széjjelrobbanása.
4. Világító torony.
5. Ördög szekér tűzből.
6. Tüzhányó kitörése.
7. Port-Arthur utolsó napjai.
8. Bengali fény országából.
9. Nagy meglepetés.
10. Egyiptomi sötétség.

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon! Melange a legfinomabb és legerősebb china, ceylon- és indiai teákból, kapható a jobb fűszer-csemege kereskedésekben és a grogueriában. — Nagybani szétküldés: **Indra tea import company, Triest.**

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Borsy-féle pemetefü cukor, köhögésnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható Bud-i cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

Ugyes detailista segédet és egy irodai gyakornokot keresek. Ullmann Salamon fűszer- és csemege kereskedő, Piacz-utca 70.

Jó házból való leány irodai munkák végzésére felvétetik. A könyvelésben legalább némileg jártas előnyben részesül. Czim a kiadóhivatalban.

Hölgyeknek! Popper Dávidné okl. szülésznő lakik: Széchényi-utca 27. sz.

Jó házilag készített boreczet eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Gymnasiunai, polgári és elemiiskolai tanulóknak órákat adok. Vizsgálatokra, érettségire is, 5 hó alatt előkészítek; szegénysorsukat teljesen ingyen. Czim „Joghallgató” Késes utca 6. szám.

Nyugalmozott uriember állandó irodai alkalmazást keres szerény feltételek mellett. Czime a kiadóhivatalban.

Szegénysorsu férfiak és nők a téli hónapokban állandó és biztos keresethez juthatnak. Jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Egy szegény családból való leány, 12—14 éves tarsalkodónak, jó bánásmód és teljes ellátás mellett felvétetik. Czim a kiadóban.

Házakhoz való mosásra ajánlkozom, József-kir. herceg utca 33. pinczelakás balról 1-ső ajtó.

Uradalmakhoz 1905. évre bizonyos feltételek alatt képes volnék akárbány erős fiatal munkást mezei munkába előállítani. Kérem a tek. uraságokat minél előbb értesíteni. Czímem a kiadóhivatalban.

Eladó ház. Hadházi-ut 5. sz. Csapó-utca végén boltnak, korcsmának igen alkalmas hely, 10 évig adómentes, igen kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni Botos rendőrügynöknél a vasutnál,

Keresetük jó családból való intelligens nő, ki főzéshez ért, a háztartás minden ágában jártas és keveset a felsőruhavarráshoz is ért, valamint szabad óráiban a gyermekekkel foglalkoznék. Czim a kiadóban.

14 évesnél idősebb fiuk tisztességes foglalkozást kaphatnak. Czim a kiadóhivatalban.

Nincs többé szobafüst!!!

Minden kéményt megjavít a

John-féle szab. kéménytoldó

füst és szelelést szabályozó készülék.

220.000 drb. használatban. — Meggátolja a füstzaklatásokat, eltávolítja az árnyékszék büzt, növeli a kémény huzatát.

Leszállított olcsó áron kapható
Lukács Vilmosnál Debreczen, Hatvan-u. 5.

cement-, burkolati-, Eternit Aszbest-pala és mindennemű tetőfedési vállalat.

Választási zászlók és tollak

olcsóbban mint bárhol

HOFFMANN és KRONOVITZ

nyomdájában

DEBRECZEN, Piacz-utca 49.

kaphatók.

← Árjegyzék kívánatra azonnal küldetik. →

→ Expediálás naponta. ←

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata.

ARLESZÁLLÍTÁS.

A magyar gázizzófény részv. társasággal történt megállapodás értelmében 1905. január 1-től kezdve az **Auer izzótestek** árát **60 fillérre**, az **üveghengerekét 50 fillérre** szállítjuk le.

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy

a valódi Auer áruk

ezen túl is csak a városi világítási vállalattól szerezhetők be és azzal fényerőre és tartósságra nézve semmi nemű utánzat vagy hamisítvány nem versenyezhet.

Deczember hó folyamán hallatlan mesés olcsó árban lesznek eladva

Barcettok
Flanellek
Téli alsó ingek
Téli alsó nadrágok
Téli harisnyák
Téli kesztyűk
Barcett alsó szoknyák

Nyak Boák (Cziczák)
Női ruhaszövetek
Czibelinek
Posztók
Kész Blousok
Paplanok
Berliner Schalok.

Különösen olcsók a **fehér és színes Batisztok** pedig nagyon szépek.

Maradék Áruház
Piacz-utca 19.

Tisza palotával szemben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, a főpostával szemben.